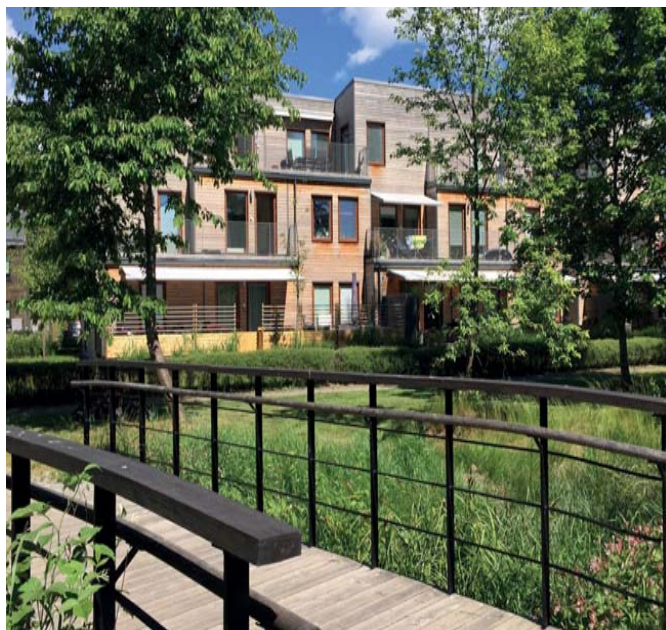

Arbetsgrupp

Camilla Fransson, Gatu- och trafiksektionen

Emelie Roupe, Gatu- och trafiksektionen

Lotta Berggren, Gatu- och trafiksektionen

Rakel Edqvist, Gatu- och trafiksektionen

Jörgen Alshammar, Gatu- och parkdriftavdelningen

Christer Karlsson, Gatu- och parkdriftavdelningen

Staffan Löfmarck, Gatu- och parkdriftavdelningen

Jocke Liukkonen, Gatu- och parkdriftavdelningen

Carl Agestam, Gatu- och parkdriftavdelningen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning

Bakgrund	4
Användning och syfte	4
När bör inte gestaltungsprogrammet följas	4

Gatornas utformning

Gatunätet för bil	5
Cykelvägnät	5
Gångvägnät	5
Rondeller	5

Huvudnätet

Riktlinjer för huvudnätets gator	6
Sektioner för huvudnätet- exempel	7

Lokalnätet

Riktlinjer för lokalnätets gator	8
Sektioner för lokalnätet- exempel	9

Träd

Riktlinjer för trädplanteringar i gatumiljön	10
Enhetlighet och säkerställd hårdighet	10
Karaktär	10

Markmaterial

Riktlinjer för gatornas beläggning	12
------------------------------------	----

Möblering

Riktlinjer för möblering	13
Sittplatser	14
Papperskorgar	16
Trädskydd och markgaller	17
Cykelparkering	18

Pollare	20
Räcken och staket	21
Grindar och bommar	21
Bullerplank	22
Planteringsurnor	23
Tekniska anläggningar	24

Zonindelning av Huddinge

Centrala områden	26
Centrala områden med bostadsbebyggelse	27
Villa- och radhusområden	28

Färg

Riktlinjer för färgval	29
Föreslagna kulörer och användningsområden	30

Konst

	31
--	----

Dagvatten

	32
--	----

Källförteckning

	33
--	----

BAKGRUND

Huddinge har bebyggelsemässigt stora skillnader i karaktär mellan olika områden. Den ytmässigt dominerande bebyggelsestypen är stora villa- och radhusområden men det finns också stora miljonprogramsområden som Grantorp, Visättra och Vårby Gård samt 1950-talets grannskapskvarter i t.ex. centrala Huddinge. Andra särpräglade miljöer är arbetsområdet Kungens kurva och Länna industriområde. Gemensamt för de olika områdena är att det finns en stor bredd i möbleringen av utemiljöerna. Detta skapar ett splittrat och något rörigt intryck eftersom områdena saknar ett genomgående tema. En attraktiv utemiljö är en mycket viktig del i en god bebyggd miljö. Medvetet utformade, enhetliga och estetiskt tilltalande miljöer bidrar till att binda ihop olika områden, utveckla tydliga samband och skapa en genomgående lokal identitet.

ANVÄNDNING OCH SYFTE

Gestaltningprogrammets syfte är att tjäna som riktlinjer vid möbleringen av det offentliga rummet i Huddinge. Den ska fungera som komplement till gatuavdelningarnas handbok som är av mer teknisk karaktär. I gestaltningsprogrammet behandlas gatudimensioner, färgval och det offentliga rummets möbler. Programmet bör följas vid nyexploatering och upprustning av befintliga områden. Om gestaltningsprogrammet följs kan det innebära ett stöd och hjälp i valet av utrustning som i längden skapar en mer harmonisk och trivsamt stadsbild. Målet är att Huddinges utemiljöer ska möbleras

med utrustning av hög kvalitet och hög tillgänglighetsfaktor, varsamt placerade med tanke på platsens karaktär. För att skapa en enhetlig utemiljö är det viktigt att möbler och armaturer väljs som passar ihop med avseende på formspråk, färgsättning och placering.

Gestaltningssprogrammet är inte tänkt att vara en statisk produkt utan ett levande dokument. Det utgår i huvudsak från produkter som finns på marknaden idag och bör därför uppdateras regelbundet. Föreslagen utrustning som utgår ur sortimentet bör ersättas med liknande produkter. Belysning ingår inte i detta dokument utan behandlas separat i dokumentet *"Gestaltningssprogram för belysning i Huddinge Kommuns offentliga miljöer"*.

NÄR BÖR INTE GESTALTNINGSPROGRAMMET FÖLJAS

Vid mindre ombyggnad av en befintlig gata kan det vara lämpligt att följa den befintliga gatans utformning. Detsamma gäller vid byte av enstaka möbler, då bör det väljas samma typ som tidigare om det inte finns möjlighet att byta ett större antal samtidigt.

Parker och torg är miljöer där det ofta är önskvärt att skapa en egen identitet. Det kan därför vara lämpligt att ibland frånga det föreslagna standard-sortimentet. Detsamma gäller nybyggnation av större områden som Storängen, Vistaberg eller Västra Balingsnäs. Ofta tas det i dessa projekt fram separata gestaltningssprogram.

Det finns även ett antal kulturhistoriskt värdefulla områden i Huddinge som bör behandlas med särskild hänsyn. För områdena Hörningsnäs, Mellansjö och Segersminne har det tagits fram speciella beskrivningar av miljöernas värden och vad som är viktigt att tänka på vid förändringar av miljön. I dessa miljöer kan det passa med möbleringstyper med ett äldre formspråk. Detta gäller även mindre områden som t.ex. miljön kring Fullersta Gård där en speciell belysningsarmatur används i delar av Fullerstaparken.

Huddinges offentliga rum ska kännetecknas av kvalitet, god tillgänglighet och trygghet.

GATORNAS UTFORMNING

Gatunätet för fordonstrafik

Uppdelningen av gator i detta gestaltungsprogram har utgått ifrån Huddinges trafiknätklassning. I den finns två olika typer av vägnät, *huvudvägnät* och *lokalvägnät* som beskrivs närmare på sidorna 6-9.

Platser där oskyddade trafikanter har anspråk att korsa ska tydligt utmärkas. Gatumiljön ska vara tydlig och det ska klart framgå om man befinner sig på huvudvägnätet eller lokalvägnätet. Övergången mellan huvudgata och lokalgata kan markeras som portar som t.ex. kan utgöras av en nivåskillnad.

Det är viktigt att tänka på tillgängligheten vid utformningen av gatumiljöer. Gatorna ska ha en övergripande struktur som är lätt att förstå.

Samordning ska ske mellan den trafiktekniska utformningen, gestaltningen av gaturummet samt belysningen. Gatorna ska vara enhetligt utformade medan större korsningar kan utformas som unika platser.

Cykelvägnät

Huddinges cykelvägnät består av ett övergripande nät och ett lokalnät. Cykling i det övergripande nätet separeras från både fotgängare och biltrafik medan det i lokalnätet till största del sker i blandtrafik.

Gångvägnät

Gångtrafik utmed huvudgator sker på separata gångbanor eller i kombination med cykeltrafik på gång- och cykelbanor. Gångbanor finns även utmed vissa lokalgator. I centrala delar samt längs stråk med många fotgängare och cyklister bör kombinerad gång- och

cykelbana undvikas. Gångtrafik och cykeltrafik ska där avskiljas med fysiskt kännbar markering. Ofta sammanfaller cykelvägnätet samt gångvägnätet med huvudvägnät och lokalvägnät för fordonstrafik.

Rondeller

Vid gestaltning av cirkulationsplatser fokuseras ofta på rondellen. Den är rund eller oval, väl avgränsad och belägen i mitten. Cirkulationsplatsen ska vara tydlig i sin form, lättförståelig och överblickbar i både ljus och mörker, vintertid såväl som sommartid. Den kan göras tydlig på olika sätt, t.ex. genom förhöjning av rondellen, växtlighet, belysning, materialval m.m. Målet är att hela cirkulationsplatsen, inklusive sidoområden, belysning och utrustning, bearbetas till en helhet.

Gestaltningen av cirkulationsplatsen ska bidra till höjd uppmärksamhet och god hastighetsanpassning hos fordonstrafikanterna. Sikt- och krocksäkerhets-

frågor ska särskilt beaktas. Skala och karaktär i cirkulationsplatsen, och framförallt i rondellen, måste harmoniera med omgivningen. Konstnärliga arbeten ska samordnas med andra element i rondellen och integreras i platsens helhetsmiljö. Möjligheter till skötsel- och underhåll ska beaktas vid gestaltningen av rondellen.

När snö täcker marken och vallar plogas upp förändras platsens karaktär, vilket bl.a. medför att låga detaljer, belysningspollare, vägmarkeringar etc. kan synas dåligt. I områden med mycket snö bör rondellen vara utformad så att den syns även med ett snötäcke. Det kan t.ex. innebära att rondellen har träd eller annan högre växtlighet och att man undviker låga belysningspollare.

Cykelväg i Vistaberg, Foto Maja Brand

HUVUDNÄTET

Huvudnätet omfattar genomfart/infarter samt huvudgator.

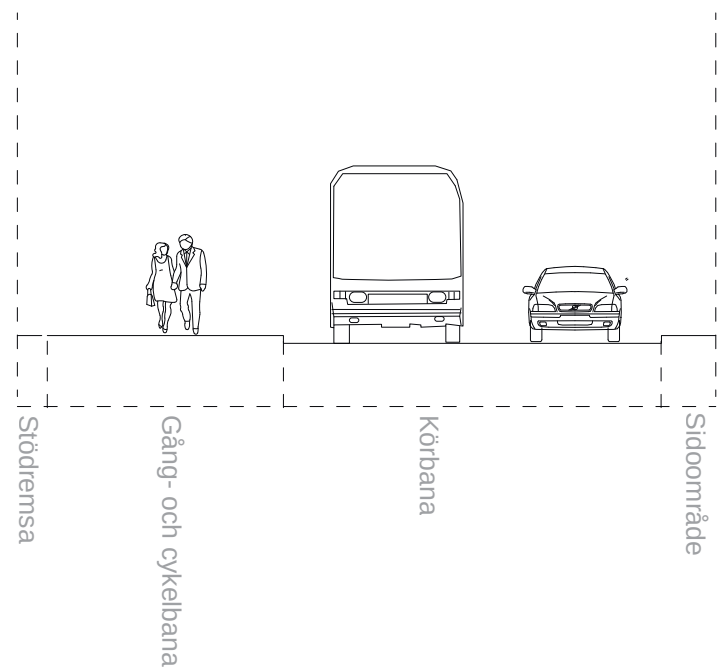
Riktlinjer för huvudnätets gator

- Hastighetsplanen reglerar vilken hastighet som gäller på huvudgatorna. Generellt sett är skyltad hastighet 40 km/h för huvudgator. Här finns generellt gång- och cykelbanor längs med vägen och ofta går bussen på gatan. Där fotgängare, cyklister och bilister rör sig på samma yta.ex. på centrumgator och vid skolor är hastigheten 30 km/h.
- De oskyddade trafikanterna är separerade från biltrafiken.
- Passager över gatan ska hastighetssäkras till 30 km/h.
- Huvudvägnätet anpassas för busstrafik.

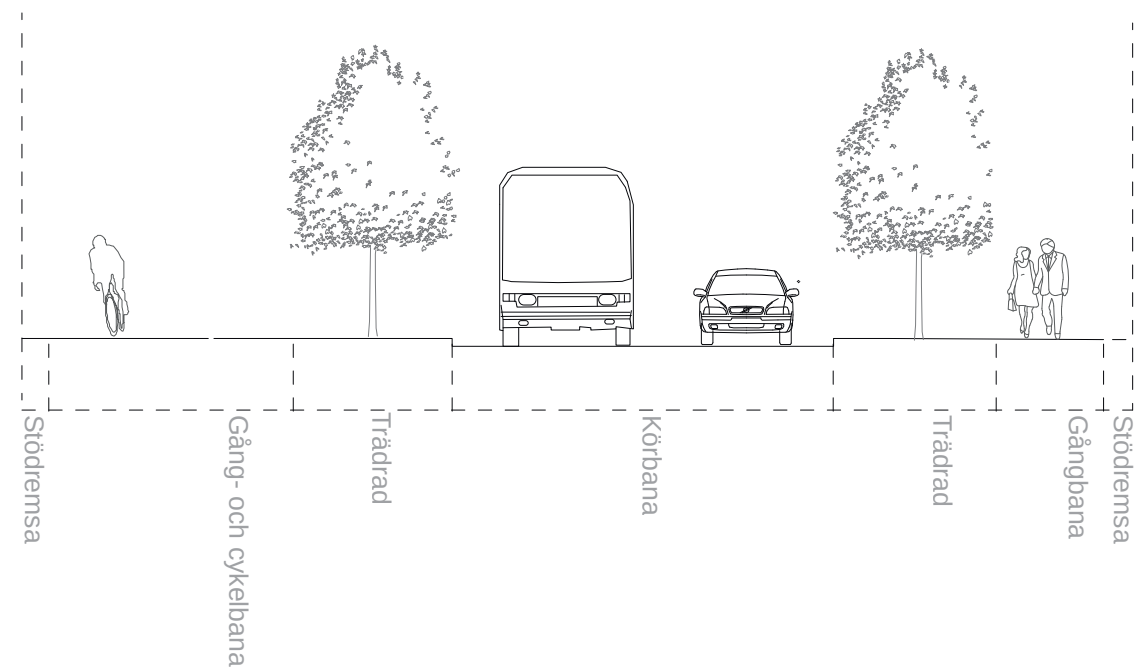

Huvudgata med trädrad och gång- och cykelväg på båda sidor.

SEKTIONER FÖR HUVUDNÄTET- EXEMPEL

HUVUDGATA MED SEPARERAD GÅNG- OCH CYKELBANA PÅ ENA SIDAN

HUVUDGATA MED SEPARERAD GÅNG- OCH CYKELBANA PÅ ENA SIDAN OCH SEPARERAD GÅNGBANA PÅ ANDRA SIDAN SAMT TRÄDRADER

LOKALNÄTET

Lokalnätet omfattar

- lokalgator; gata för trafik som till övervägande del har målpunkt vid gatan.
- uppsamlingsgator; gator som samlar upp trafiken från lokalgator.

Riktlinjer för lokalnätets gator

- Kan delas upp i två typer, lokala uppsamlingsgator som samlar upp trafik från övriga lokalgator och övriga lokalgator där målpunkten för trafiken finns längs gatan.
- Skyltad hastighet 30 km/h, ingår i en 30-zon.
- Gångbanor finns på de lokala uppsamlingsgatorna, i övrigt är det blandtrafik som gäller.
- Parkering antingen tillåten utmed gatan eller i särskilt anordnade parkeringsfickor.

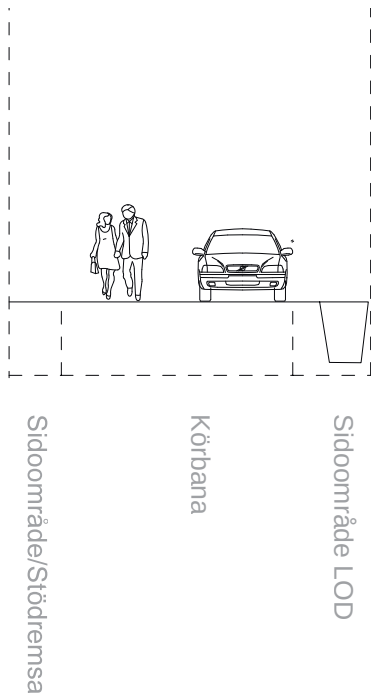

Lokalgata utan gångbana.

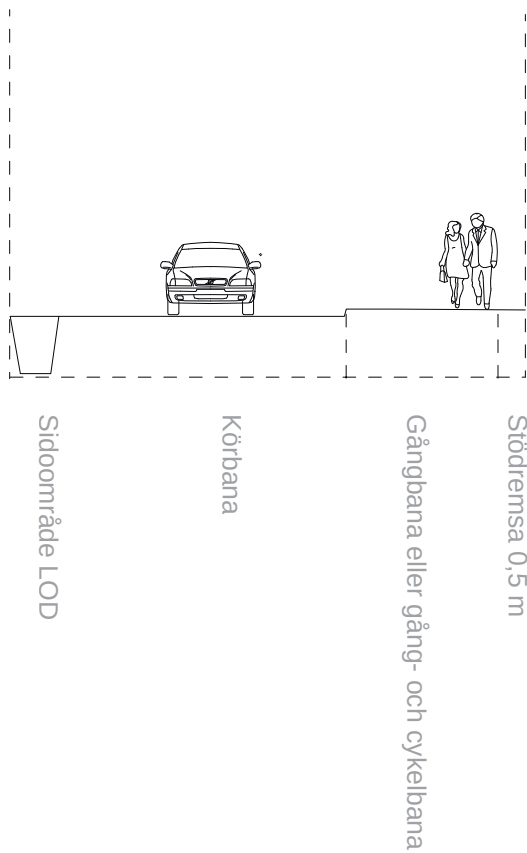

Lokalgata med gångbana på ena sidan.

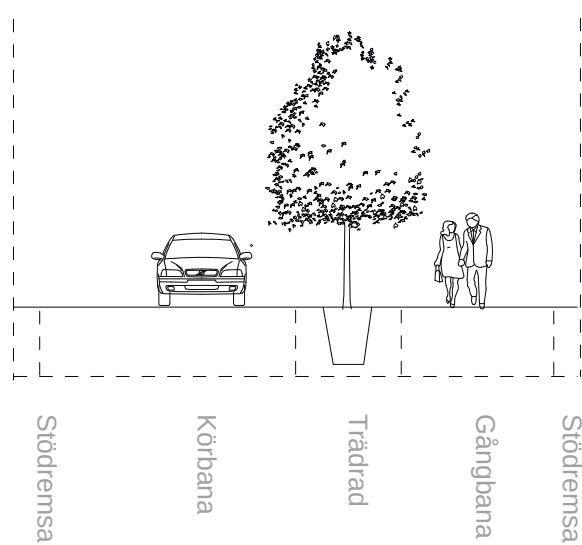
SEKTIONER FÖR LOKALNÄTET- EXEMPEL

LOKALGATA UTAN GÅNGBANA (L3)

LOKALGATA MED GÅNGBANA ELLER GÅNG- OCH CYKELBANA PÅ ENA SIDAN (L1)

LOKALGATA MED GÅNGBANA ELLER GÅNG- OCH CYKELBANA SAMT TRÄDRAD (L1)

TRÄD

Riktlinjer för trädplanteringar i gatumiljöer

Trädplanteringar i gatumiljöer är viktiga stadsbyggnadselement. Men det är mycket viktigt att rätt träd planteras på rätt plats och att bra växtbetingelser skapas från början i form av väl fungerande växtbäddar anpassade efter platsen och trädets krav. Träd som planteras i hårdgjorda ytor har till skillnad från träd planterade i vegetationsytor tuffa livsvillkor, vanliga problem som drabbar gatuträd är syre-, utrymmes- och vattenbrist, brist på tillförsel av organiskt material, kompaktering av jord m.m. Skelettjordar anläggs ofta i stadsmiljö för att ge träden bättre förutsättningar att utvecklas. Skelettjorden består av makadam och näringsrik växtjord och uppbyggnaden gör bl.a. att tillräckligt växtutrymme till trädens rötter kan skapas, att växtbädden förses med syre och att marken inte kompakteras. Där det är möjligt bör träd planteras i sammanhängande växtbäddar istället för enskilda trädgropar. Underplanteringar kan där det passar vara lämpligt då de håller undan ogräs och gör jorden luckrare.

Trädart ska väljas efter var det ska placeras för att undvika att trädet visar sig bli för stort för platsen och måste avlägsnas efter 15 år. Det gäller både trädets höjd, bredd och placering, se exempel s.10 . Arter som väljs bör vara anpassade efter gatumiljön, de bör vara tåliga och lättskötta. Träden ska vara torktåliga, salttåliga och inte alltför känsliga för luftföroreningar. Träden bör ha ett minsta mått på stamomfång 20-25 cm för att vara av tillräcklig storlek från plantering och ha större möjligheter att överleva i gatumiljön. Det är viktigt att satsa på hög stamhöjd från början för att underlätta skötseln. Om det saknas möjligheter att skapa goda villkor för träd på en viss plats bör man hellre satsa på annat växtmaterial eller utrustning. Vissa träd som inte lämpar sig i gatumiljön bör undvikas helt, som t ex pilar (*Salix*) vars

rötter breder ut sig kraftigt. Markgaller används endast i stadsmässiga, centrala lägen, som t ex Hälsovägen eller Kommunalvägen, annars föredras den öppna trädgropen.

Enhetlighet och säkerställd hårdighet

E-plantor bör prioriteras när det finns framtagna arter. E-planta är en kvalitetsbeteckning för vedartade träd, buskar samt häck- och landskapsväxter. En E-planta är alltid utvald för att passa svenska förhållanden. Alla E-plantor odlas i Sverige och är provodlade på olika platser vilket ger säkrare zonangivelser. Växter från sunt utgångsmaterial ger plantor med bättre motståndskraft mot sjukdomar och skadedjur samt ger bättre tillväxt. Endast godkända frökällor och moderplantor får användas. Därför fås samma växt när det kompletteringsplanteras eller E-plantor köps från olika plantskolor. Växter från friskt utgångsmaterial ger bättre motståndskraft mot sjukdomar/skadegörare

Karaktär

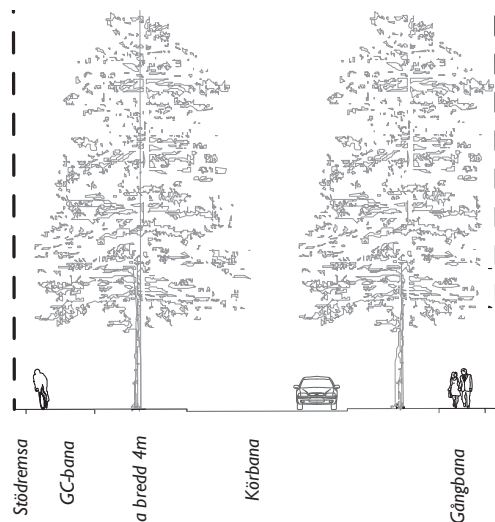
Valet av träd avgörs i första hand av platsens karaktär; ska det vara karaktären av anlagd park med dekorativa, hortikulturella arter? Där passar exotiska arter som tulpanträd, plataner och ginko. Anlagda parker är framförallt parkmark i anslutning till bostadsbebyggelse eller verksamheter. Eller ska det vara en naturpark med inhemska arter? Där bör endast planteras ett för Huddinge naturligt förekommande artval. Dessa platser kan t ex ligga i anslutning till naturmark, längs landsvägar eller i andra miljöer.

En allmän eftersträvan är att skapa variation i växtmaterialet och därför välja olika arter. Stor variation bidrar till en mindre känslighet då sjukdomar drabbar olika arter, t ex almsjukan och askskottssjukan.

Gatuträd i Stuvsta centrum, foto: Thomas Hansson

PLANTERINGSYTANS BREDD FÖR OLIKA GATUTRÄD

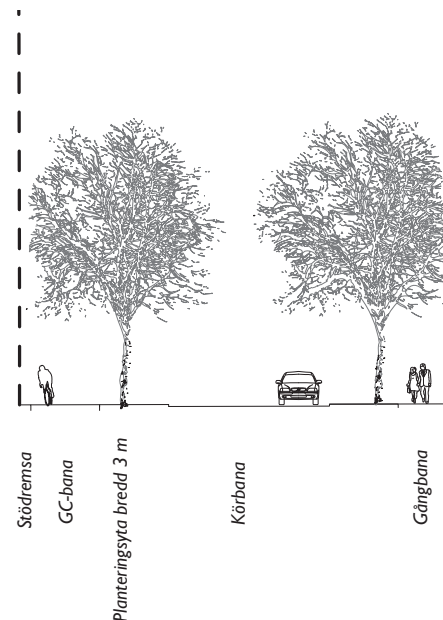

Stora träd

t.ex. Ek, Lind, Platan och Hästkastanj som blir mellan 18-25 meter stora.

Planteringsytan bör vara minst 4 m bred.

Minsta mått från gata bör vara 2 meter.
Minsta mått från GC-väg bör vara 1,5 meter.

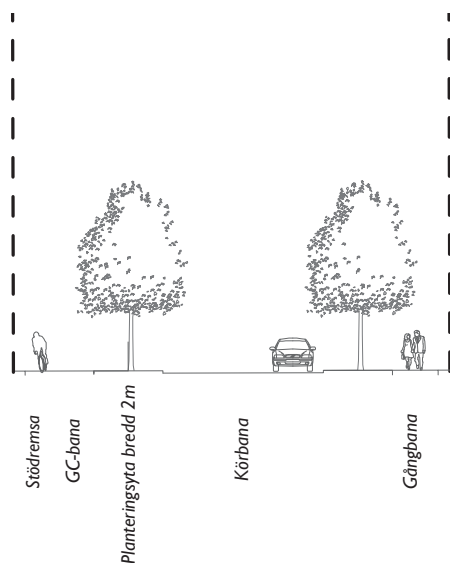

Mellanstora träd

t.ex. Oxel och småbladig ask som blir mellan 12-18 meter stora.

Planteringsytan bör vara minst 3 m bred.

Minsta mått från gata bör vara 2 meter.
Minsta mått från GC-väg bör vara 1 meter.

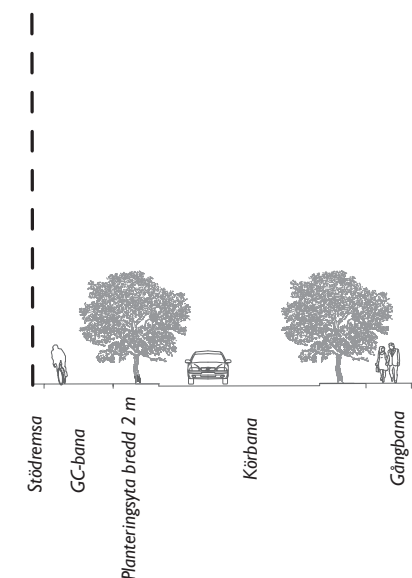
Små träd

t.ex. Rönne och olika prunusarter som blir mellan 8-12 meter stora.

Planteringsytan bör vara minst 2m bred.

Minsta mått från gata bör vara 1,5 meter.
Minsta mått från GC-väg bör vara 1 meter.

Träden passar bäst på gator med lite trafik. Träden bör placeras i mitten av planteringsytan.

Mycket små träd

t.ex. Gullregn, prydnadskörsbär och prydnadsapel med en höjd på mindre än 8 meter.

Planteringsytan bör vara minst 2 m bred.

Minsta mått från gata bör vara 1 meter.
Minsta mått från GC-väg bör vara 1 meter.

Dessa små träd är lämpligast i villagator och används sällan i mer offentliga gaturum.

MARKMATERIAL

Riktlinjer för gatornas beläggning

Markbeläggningen bör vara sammanhållande och anknyta till gatans allmänna karaktär. Den bör även underlätta orienteringen. Etappvisa utbyggnader av delar av gatumiljöer bör alltid infogas i den övergripande idé som finns för gatan som helhet.

Att gatumiljön i Huddinge är tillgänglig för alla är av yttersta vikt. Markmaterialet bör främja tillgänglighet genom att inte ha en yta med för grov struktur eller skarpa och höga kanter. På ytor med smågatsten bör det alltid finnas gångytor med slätare beläggning. Grunda rännalar är ett krav för att uppnå god tillgänglighet.

Gångbanorna beläggs i de flesta fall med asfalt.

På gångbanor i centrala lägen kan betongplattor med fördel användas. I vissa gatumiljöer är det lämpligt att använda smågatsten som är ett vackert material som tål hårt slitage och ger ett gediget intryck. Inköpspriset är relativt högt men materialet har i gengäld lång livslängd och är möjlig att återanvända. Smågatsten har en mänsklig skala och visar på att omsorg har lagts ned på gatumiljön. Kantsten av granit bör i första hand användas.

I mindre centrala områden kan betongkantsten användas. För att skapa ökad tillgänglighet sätts sänkt kantsten vid övergångsställen. Större parkvägar bör vara belagda med asfalt medan mindre gångvägar kan vara grusade. Cykelbanorna ska genomgående ha asfaltsyta eftersom en slät asfaltsyta är det mest lämpliga underlaget att cykla på.

Smågatsten

Granitkantsten

MÖBLERING

Riktlinjer för möblering

Den offentliga miljöns möblering innefattar bland annat soffor, papperskorgar, cykelställ och pollare. Ett medvetet val av möbler och parkutrustning bidrar till att utemiljön upplevs som enhetlig och välordnad.

Möbler bör väljas som är tåliga och lätta att underhålla. Robusta gatumöbler minskar antalet reparationer. Några väl fungerande modeller med god funktion har därför valts ut eftersom ett begränsat utbud underlättar underhållet.

Hur möbler är fastsatta i marken påverkar också underhållet. Möbelen bör vara enkla att ta loss vid reparationsbehov men inte så enkla att stjäla.

Det är viktigt att utemiljöns möblering är anpassad till de användargrupper som har högre krav på utformningen för att kunna använda den, t.ex. äldre och personer med funktionsvariation. För dessa människor är ofta tillgängligheten till parker och gångstråk beroende av de möjligheter som finns till att sitta sig ned och vila. Utemöblerna får inte placeras så att synskadade riskerar att snubbla över dem.

Västra Balingsnäs

Sittplatser

Sittplatser bör finnas i anslutning till backar och på viloplan. Generellt bör de placeras med ett avstånd på mellan 150 - 250 meter, beroende på områdets karaktär och användning. I centrala lägen och längs huvudgångstråk där det finns en stor genomströmning av människor bör det finnas sittmöjligheter med högst 50 meters mellanrum.

I första hand ska soffor användas framför bänkar. Soffor är sittplatser med armstöd vilket bänkar saknar. Armstöd ger ett mycket bättre stöd för rörelsehindrade att ta sig upp från sittplatsen. Armstöden ska vara lika långa som sitsen eller något längre. Sofforna bör ha en relativt hög sitthöjd (ca 46-50 cm) eftersom det är enklare för rörelsehindrade personer att ta sig upp från dem. Sofforna ska även ha ganska upprätta ryggstöd och inte vara för djupa. Bänkar som saknar arm- och ryggstöd kan endast få finnas i miljöer där de kompletteras av soffor. På informella sittplatser som sittmurar ställs det inte några direkt krav på tillgänglighet. Speciella barnsoffor som är miniatyrer av vanliga soffor kan med fördel användas på vissa platser.

Sofforna ska placeras på ett fast, plant underlag där beläggningen är jämn. Det ska vara möjligt att fästa både i mark och betong. Sofforna placeras så att de är indragna från själva gångytan. Det bör finnas utrymme för rullstolar eller barnvagnar att stå bredvid soffan där det är möjligt att tillskapa ett tillräckligt stort utrymme. Sofforna ska vara fast förankrade men kan kompletteras sommartid med andra modeller.

Gripenberg, Hags

Material: Trädetaljer är tillverkade av lasyrbehandlad furu. Stabil stålstomme; 3,0 mm varmförzinkad stålplåt.

Mått: Längd 180 cm. Bredd 50 cm.

Fastsättning: för nedgjutning.

Sjöstad, Nola

Material: Trädetaljer är tillverkade av oljad ek. Ståldetaljer i pulverlack.

Mått: Höjd: 86 cm. Höjd: armstöd 71 cm. Sitthöjd: 50 cm. Bredd: 53cm Längd: 175 cm. Sittbredd: 160 cm.

Fastsättning: bultas mot mark med fyra fastsättningspunkter

April Stavanger, Vestre

Armstöd och ryggstöd. Modellen Stavanger är lite längre och har en extra ribba i ryggen.

Material: Trädetaljer är tillverkade av impregnerad furu. Ståldetaljer i pulverlack.

Fastsättning: för nedgjutning.

Träjon, Hags

Material: Trädetaljer är tillverkade av lasyrbehandlad furu. Stabil stålstomme; 4,2 mm varmförzinkade stålrör.

Mått: Längd 180 cm. Bredd 150 cm.

Fristående

Pixbo, Hags

Material: Trädetaljer är av svartmålad furu. Soffstommen tillverkad av varmgalvat stål.

Mått: Längd 180 cm. Bredd 53 cm.

Fastsättning: Markfast modell som gräves ned.

Taberg, Hags

Material: Trädetaljer är tillverkade av naturbrunlaserad träskyddsbehandlad furu. Soffstommen tillverkad av plattstål, pulverlackerad i svart (RAL 9005).

Mått: Längd 186 cm. Bredd 50 cm.

Fastsättning: benen förberedda för fastsättning i mark.

Kalmarsund, Nola

Material: Trädetaljer är täcklaserad furu, ljusgrön (NCS S 6010-G10Y). Stativer är pulverlackerad i svart (RAL 9005).

Mått: Längd 185 cm. Bredd 57 cm.

Fastsättning: Markfast modell gjutes i mark med förlängda ben.

Flemingsbergsmöblerna, Nola

Möbelgruppen består av soffa, långsoffa och fåtölj och används bara i Flemingsberg och Visättra.

Material: Trädetaljer: måladfuru Finns i två kombinationer med kulörer: Stål mörkblå RAL 5008 med virke mörkblå NCS S 8010 R90B. Stål blå RAL 5002 med virke blå NCS S 3560 R80B.

Mått: Soffa: 180 cm, Långsoffa: 360 cm, Fåtölj: 60 cm Bredd: 73 cm

Fastsättning: Stativet platsgutes i vinkel.

Papperskorgar

Det är viktigt att papperskorgarna är lätta att tömma. De ska vara utformade så att inte råttor, fåglar eller nederbörd lätt kommer i kontakt med innehållet. Soppåsen ska inte behöva lyftas allt för högt för att tas ur papperskorgen då det inte är bra ut ergonomisk synpunkt. Inkastet bör placeras på en höjd som är lämplig även för rullstolsburna. Papperskorgen bör vara dimensionerad för sin plats och plastpåsen ska synas så lite som möjligt. Komplicerade låsanordningar bör undvikas eftersom de försvårar tömning och rengöring. Papperskorgarna måste även kunna spolas rena på enkelt sätt.

Papperskorgarna placeras ut med jämna intervaller längs välanvända gångstråk eller i parker/torgmiljöer. De bör stå i naturliga knutpunkter där gestaltningen tillåter en papperskorg. Val av korgvolym och antal styrs av hur frekventerad platsen är. Vid placering vid bänk bör det vara någon meter ifrån bänken för att inte soporna ska irritera den som sitter på bänken. De bör vara fristående och inte placeras på belysningsstolpar.

Ellipse, Hags

Volym: 60 liter

Fast montering: nedgjutning

SSH, Smekab

Volym: 160 liter

Material: Robust modell med sidor av kraftig sträckmetall som förzinkats, ch pulverlackerats

Montering: Fristående eller fast förankring med ingjutningsfundament.

Otto, Jansson & Partner AB

Modell: Stockholm Otto 50

Volym: 50 liter

Fast montering: 50 mm centrumstolpe för nedgjutning

Sansac, säckhållare i trä

Volym: 160 l, används på badplatser.

Material: Mantel och front beklädd med tryckimpregnerat trä 16x72mm. Lock belagt med grön plastisol.

Montering: Fristående eller fast förankring med ingjutningsfundament.

Runar, Lappset

Volym: 70 liter

Material: 3 mm stålplåt som elförzinkats, passiverats och pulverlackerats

Montering: Fristående. Kan gjutas fast med medföljande gångstång samt betongplatta.

Jakob, Lappset

Volym: 35 liter

Material: 3 mm stålplåt som elförzinkats, passiverats och pulverlackerats.

Fast montering: 50 mm centrumstolpe för nedgjutning.

Trädskydd och markgaller

Trädskydd som skyddar stammen bör endast användas i hårdgjorda, utsatta miljöer, framförallt längs huvud- och affärsgator där det passar ihop med miljöns övriga karaktär. De ska vara enkla och robusta och inte försvåra skötseln av trädet.

Markgaller över trädgropen används i samma miljöer som trädskydden, i utsatta lägen där det är hårt slitaget. Gallret placeras centriskt runt trädstammen. De bidrar till att skapa ett stadsmässigt intryck och är möjliga att gå rakt över samtidigt som det möjliggör infiltration i en hårdgjord miljö.

Eftersom det är mer fördelaktigt för trädets tillväxt och utveckling att ha en öppen trädgrop bör markgaller endast användas i vissa centrala miljöer där det finns begränsat utrymme och många fotgängare.

Motala, Nola

Kulör: Varmgalvaniserat och lackerat.

Mått: Totalhöjd: 220 cm. Höjd ovan mark: 180 cm. Djup under mark: 40 cm. Topp Ø: 40 cm. Botten Ø: 60 cm. Inner Ø: 37 cm.

Motala kan grävas ned direkt i mark, monteras till Markgaller Ö30-71 eller förankras med hjälp av speciella jordförankringsjärn.

Material: Plattstål, 30×6 mm och 30×8 mm.

Markgaller, Nola

Gediget gjutjärnsgaller. Tål upp till 12 ton belastning.

Mått: Markgaller: 140×140 cm. Tjocklek: 5 cm. Vikt: 4×76 kg.

Underkonstruktion: 140×140 cm. Tjocklek: 8 cm. Vikt: 2×37 kg.

Betonglåda: 140×140 cm. Höjd: 60 cm. Vikt: 4×145 kg.
Lådan är försedd med urtag för att trädets rötter ska kunna växa ut genom lådan

Cykelparkering

Det är viktigt att det finns tillräckligt med cykelparkering i anslutning till viktiga målpunkter som kollektivtrafik, skolor och arbetsplatser. Cykelparkeringar ska anläggas så nära målpunkten som möjligt och alltid närmare målpunkten jämfört med bilparkering. De bör utformas så att det både är lätt och säkert att parkera sin cykel där. Cykelparkeringen ska anpassas till målpunktens behov och placeras så att området kring cykelparkeringen kan driftas på ett bra sätt.

Cykelparkeringar bör dimensioneras så att de blir tillräckligt stora för att undvika att cyklar istället parkeras vid träd, lyktstolpar eller på andra olämpliga ytor. Antalet cykelställ får dock inte vara fler än att framkomligheten är god. Den ska vara väl synlig och belyst samt städas och snöröjas. Cykelparkeringar ska vara upplysta, lättillgängliga och anpassade för olika cykeltyper.

Cykelställ ska vara enkla att använda och försvåra stöld av cykeln. Stöldsäkerhet är högsta prioritet vid långtidsparkering. Därför bör cykelns ram kunna låsas fast i cykelstället. För korttidsparkering kan lokalisering vara viktigare än möjlighet att låsa fast cykelns ram.

Cykelparkeringar för långtidsparkering ska helst vara väderskyddade.

Cykelställ bör ha en enkel och snygg design. Olika modeller föreslås eftersom utrymmet ofta är avgörande för vilken modell som är lämplig då de tar olika stor plats. I speciella miljöer t.ex. torg tillåts andra modeller än de föreslagna men riktlinjerna beskrivna här ska gälla även för dem.

Cykelställ ska placeras så att det fria utrymmet bakom en parkerad cykel är minst 1,75 m. Detta fria utrymme ska ej inkräkta på gång- och cykelbanan.

Cykelparkeringen ska placeras så att synskadade inte av misstag kan hamna bland uppställda cyklar. Cykelställ placeras inbördes (sidoavstånd) enligt tillverkarens anvisningar.

Bågen, Nifo Lappset

Material: 50 mm stålrör som elförzinkats och pulverlackerats.

Montering: nedgjutes

Vågen, Nifo Lappset

Material: 50 mm stålrör som elförzinkats och pulverlackerats.

Montering: nedgjutes

Urban, Vestre

Cykelpollare för två cyklar.

Material: stålrör som varmförzinkats och pulverlackerats.

Montering: nedgjutes

Publicus, Smekab

En eller tvåsidig parkering

Material: stålrör som elförzinkats och pulverlackerats.

Montering: nedgjutes alternativt svetsas på stålskena

City 90 Plaza, Team Tejbrant

Stomme: pulverlackerade aluminiumprofiler

Tak: välvt tak av glasklar polykarbonat

Montering: nedgjutes i prefabricerade dubbelarmerade betongfundament
Belysning integreras i taksargen

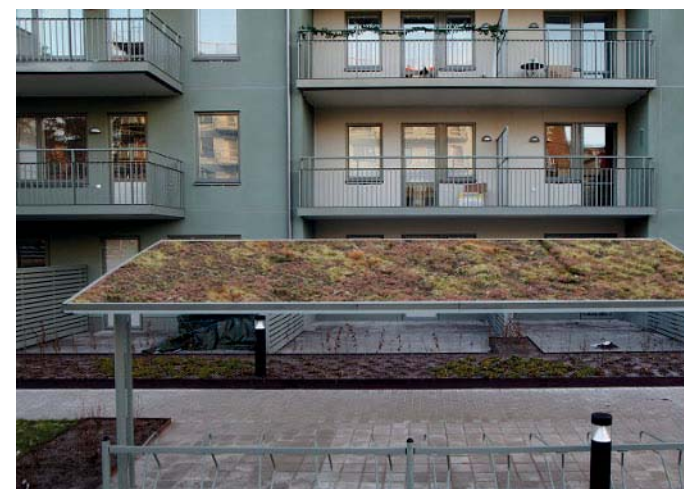

Delta, Cyklos

Enkel- eller dubbelsidig parkering

Material: Varmförzinkats och pulverlackerats.

Montering: nedgjutes

Kappa, Cyklos

Stomme: Stolpar och takram i stål.

Tak: Takbeläggning av UV-beständig PC kanalplast 10mm.

Montering: nedgjutes i betongfundament

Belysning: finns som tillval infällt i taket

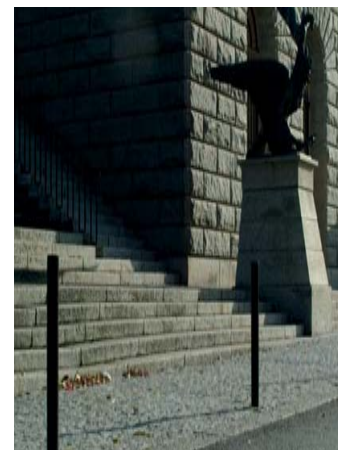
Pollare

Pollare används som permanenta avstängningsanordningar för att hindra infart och öka säkerheten. De används också för att markera gränser mellan olika trafikanter. De bör tydligt avvika i ljushet mot markbeläggningen för att vara tydliga. Pollarna bör inte vara lägre än 50 eller högst 75 cm.

Enkel modell av gummipollare, den sk Blinkfyren, används i första hand. En mer påkostad modell bör väljas till de centrala lägena och mer stadslika miljöerna. Pollarna kan vara löstagbara med lås eller gjutas direkt i marken.

Gummipollare, Blinkfyren

Urban, Vestre

Mölndal, Nola

Räcken, stängsel och handledare

Räcken och staket bör ha en utformning som ansluter till omgivande möbleringskaraktär och den miljö de är placerade i. Sektionsräcke eller Flexi används som skydd och handledare längs gång- och cykelstråk. I trappor eller lutningar används räcken/handledare anpassade efter detta, t.ex. Flexi eller Opti. I mer stadslika miljöer kan City, Opti eller Flexi användas. Om högre säkerhet krävs används förslagsvis skyddsräcke. Vid bilvägar kan rörsektionsräcken användas. Vid kombinerade bil, cykel- och gångvägar bör grova vägräcken undvikas eftersom de ger ett grovt intryck och en känsla av att miljön främst är orienterad mot bilar. Räckena bör dock vara anpassade efter VGUs riktlinjer.

Måste stängsel användas förordas mörkgröna modeller som smälter bra in bland i häckar eller annan grönska.

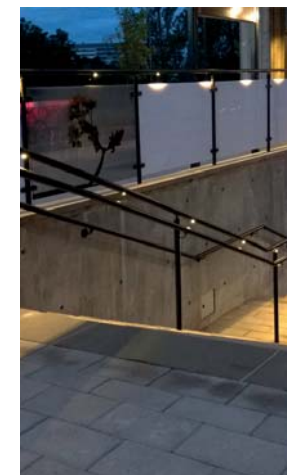
Vägräcke, rörsektioner, FMK trafik

Sektionsräcke, Smekab

Handleare/Räcke, City Smekab

Handledare/Räcke, kan användas i trappa/lutning, Opti Smekab

Grindar och bommar

Även grindar, stopp och bommar bör ha en enkel utformning som fungerar ihop med den övriga gatumöbleringen. Det är viktigt att de är tydliga och uppmärksammas av olika trafikanter eftersom de har en viktig funktion. Det är samtidigt önskvärt att deras design eller färgsättning inte bryter av för mycket och påverkar intrycket av resten av möbleringen.

Handledare/räcke kan användas i trappa/lutning, Flexi, Smekab

Bilspärr, Trax, Smekab

Grönt gunnebostängsel, Skandinaviska områdesskydd.

Bullerplank

Bullerplankens utformning ska anpassas till omgivningen. I trafikmiljöer tillåts enklare varianter medan de i urbana och/eller mer tätbebyggda miljöer ställs högre krav på estetik. Där det är möjligt ur driftssynpunkt planteras klätterväxter som kan växa på planken för att få dem att smälta in i omgivningen på ett effektivt sätt. Färg på planken ska väljas så att de harmonierar med omgivningen.

Reflekterande respektive ljudabsorberande bullerplank väljs beroende på vilket sätt bullret behöver tas om hand. Reflekterande bullerplank t.ex. träplank används när det inte gör något att bullret studsar till motsatt sida gatan och sprids i närområdet. Ljudabsorberande plank sväljer buller och används när ljudnivån i närområdet inte får öka.

Skärmar kan vara höga, ca 1,8 m eller låga, ca 0,7-1 m. Låga skärmar ska placeras nära intill bullerkällan.

*Låg reflekterande bulleskärm vid järnväg,
Litto Bullerskydd*

*Absorberande bullerskärm, Gramm Barrier
systems*

Absorberande bullerskärm, Cheviot tree

*Absorberande bullerplank, Kokowall, Hera som med
klättrande grönska smälter in bra i omgivningen.*

Reflekterande bullerskärmar i trä i Mellansjö

Planteringsurnor

Planteringsurnor placeras i torgmiljöer eller på refuger som ett vackert inslag i den offentliga miljön.

Planteringskärnen ska ha en enkel, tålig utformning som fungerar i olika miljöer och vars design framhäver växterna snarare än själva urnan.

Planteringskärnen ska vara tillräckligt stora för att vara möjliga att bevattna en gång per vecka.

Planteringsurna, Tiits

*Oas, Glasfiber
Produkter*

Boboli, Vestre

Stensjökrukan, Nola

Tekniska anläggningar

Tekniska anläggningar som transformatorstationer och återvinningsstationer men även mindre anläggningar som elskåp bör placeras med omsorg och inte så att de hamnar i blickfånget.

De bör ha en enkel design som inte utmärker sig nämnvärt och fungerar färg- och formmässigt med omgivningen. I större nybyggda områden är det särskilt viktigt och framförallt möjligt att få de tekniska anläggningarna att passa ihop med bebyggelsen.

Pumpstation, Vistaberg

Teknikhus i corteenstål med ingraverat mönster och Sittplatser, Fortums teknikhus Norra Djugårdsstaden

Träpanel transformatorstation från Plåt och teknik

Transformatorstation, Västra Balingsnäs

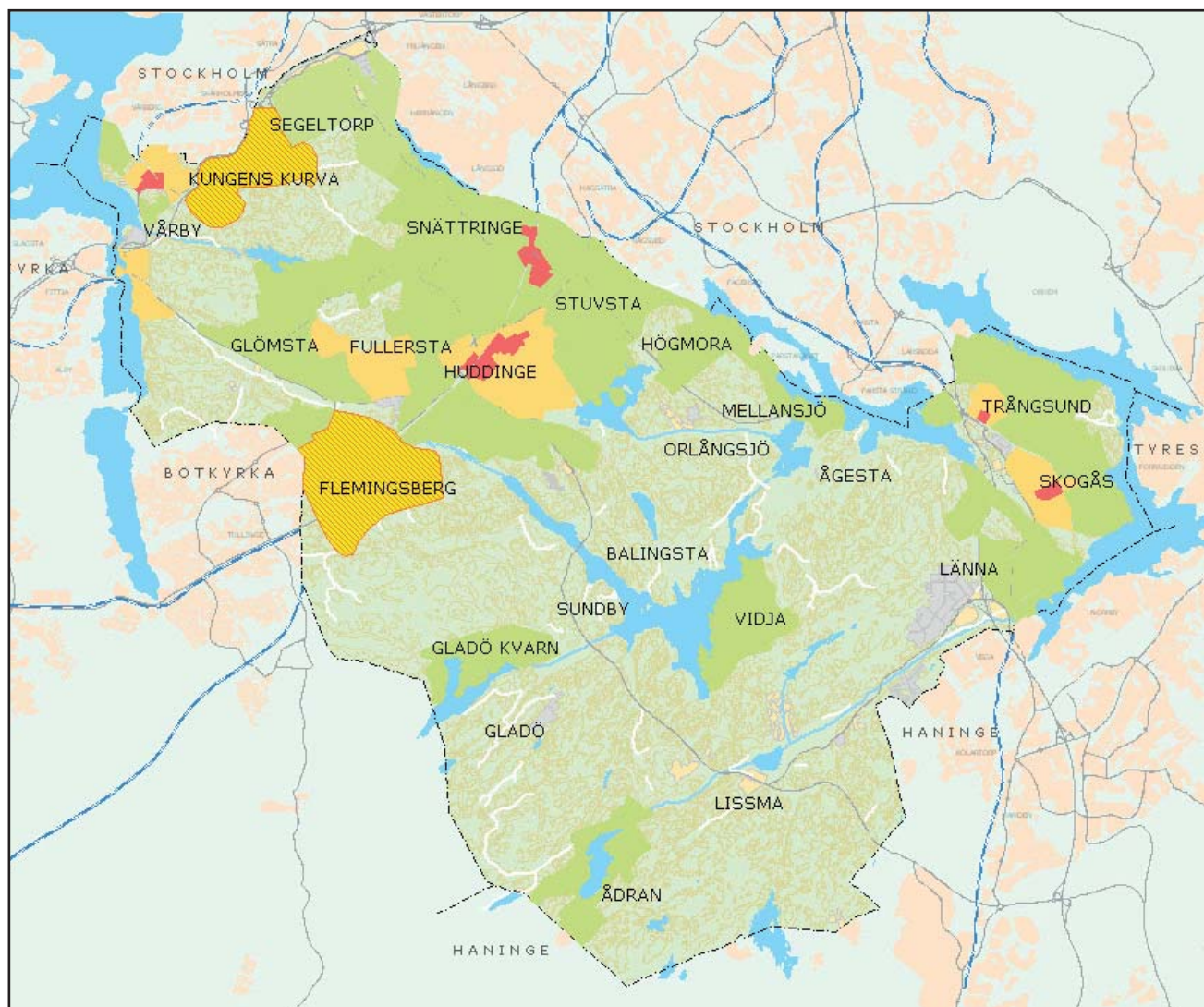
Teleskåp, Vistaberg

ZONINDELNING AV HUDDINGE

Huddinge rymmer både stadsbygd och landsbygd inom kommungränsen. Bebyggelsen har olika karaktär; från de stora villamattor med mycket grönska som dominerar ytmässigt till flerbostadshus byggda under miljonprogramsåren med helt annan karaktär. Insprängda i de stora naturområdena ligger ett flertal omvandlingsområden med fritidsbebyggelse.

En del områden i Huddinge har egna gestaltningsprogram knutna till sig. Eftersom områdena har inbördes olika karaktär är det inte lämpligt att ta fram ett gestaltningskoncept som gäller för hela Huddinge. Därför delas kommunen in i olika zoner.

De regionala kärnorna Kungens Kurva och Flemingsberg omfattas därför inte av detta gestaltningsprogram. 2015 togs ett särskilt gestaltningsprogram för Kungens Kurva fram. Även för Flemingsberg finns ett separat program för den offentliga miljön.

Huddinges olika zoner

	1. Centrala zoner
	2. Centrala bostadszoner
	3. Villa- och radhuszoner
	Separata gestaltningsprogram

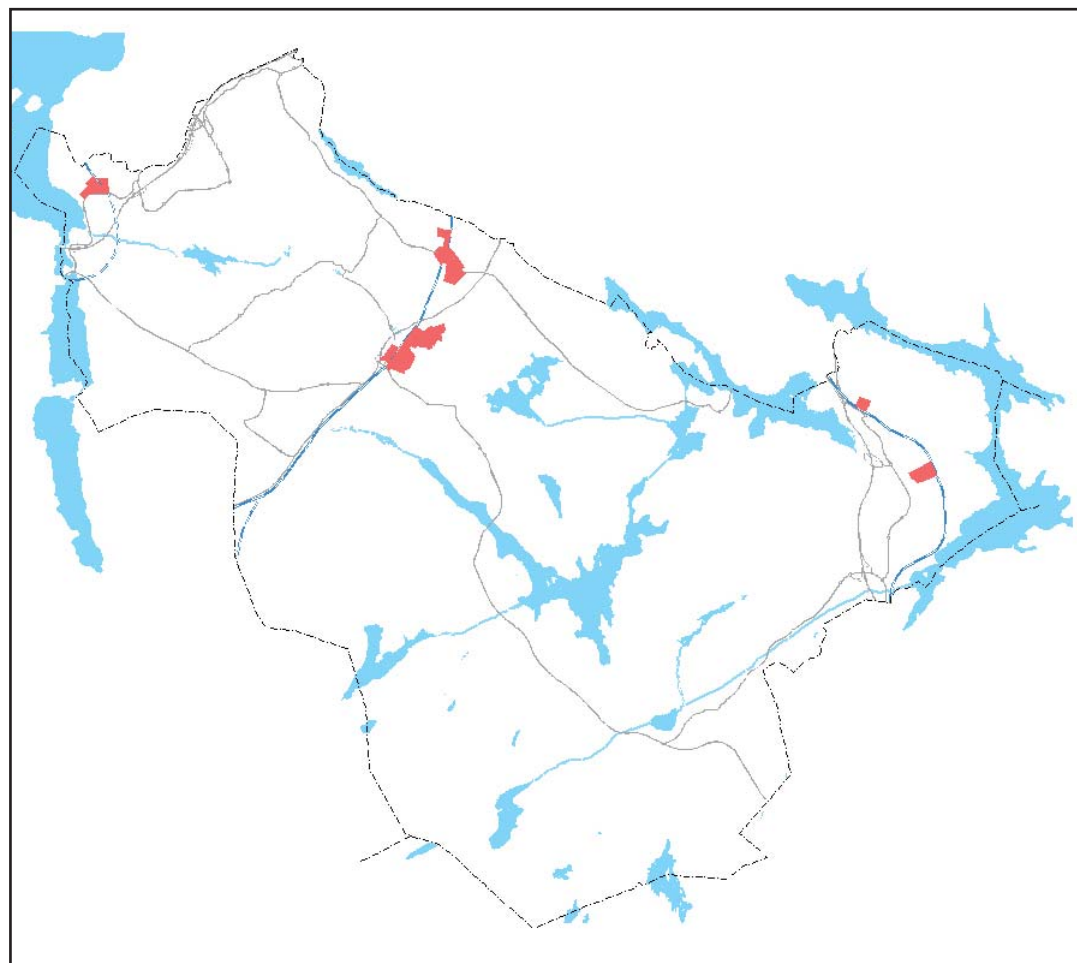
1. Centrala zonen

Denna zon består av centrala områden med service, handel och bostadsbebyggelse. Områdena ligger i anslutning till pendeltågs- eller t-banestationer och innefattar Huddinge centrum, Vårby Gård, Stuvsta centrum, Trångsunds centrum och Skogås centrum. Kännetecknande för zonens karaktär är hög och oftast tät bebyggelse.

Här ingår även torg och centrumnära parker. Många människor rör sig i dessa områden, både kommuninvånare och besökare så utformningen bör prioriteras framför de andra zonerna. Dessa delar bör gestaltas på ett mer stadsmässigt sätt än övriga zoner, med mer påkostade material och urban prägel.

Vårby Gård, exempel från den centrala zonen

Exempel på lämplig utrustning:

Sittplatser: *Kalmarsund (Nola)*, *April (Vestre)*, *Taberg (Hags)*

Papperskorgar: *Ellipse (Hags)*, *Runar eller Jakob (Vestre)*

Cykelställ: *Vågen (Nifo Lappset)*, *Urban (Vestre)*

Pollare: *Mölndal (Nola)*

Planteringsurnor: *Boboli, Vestre*

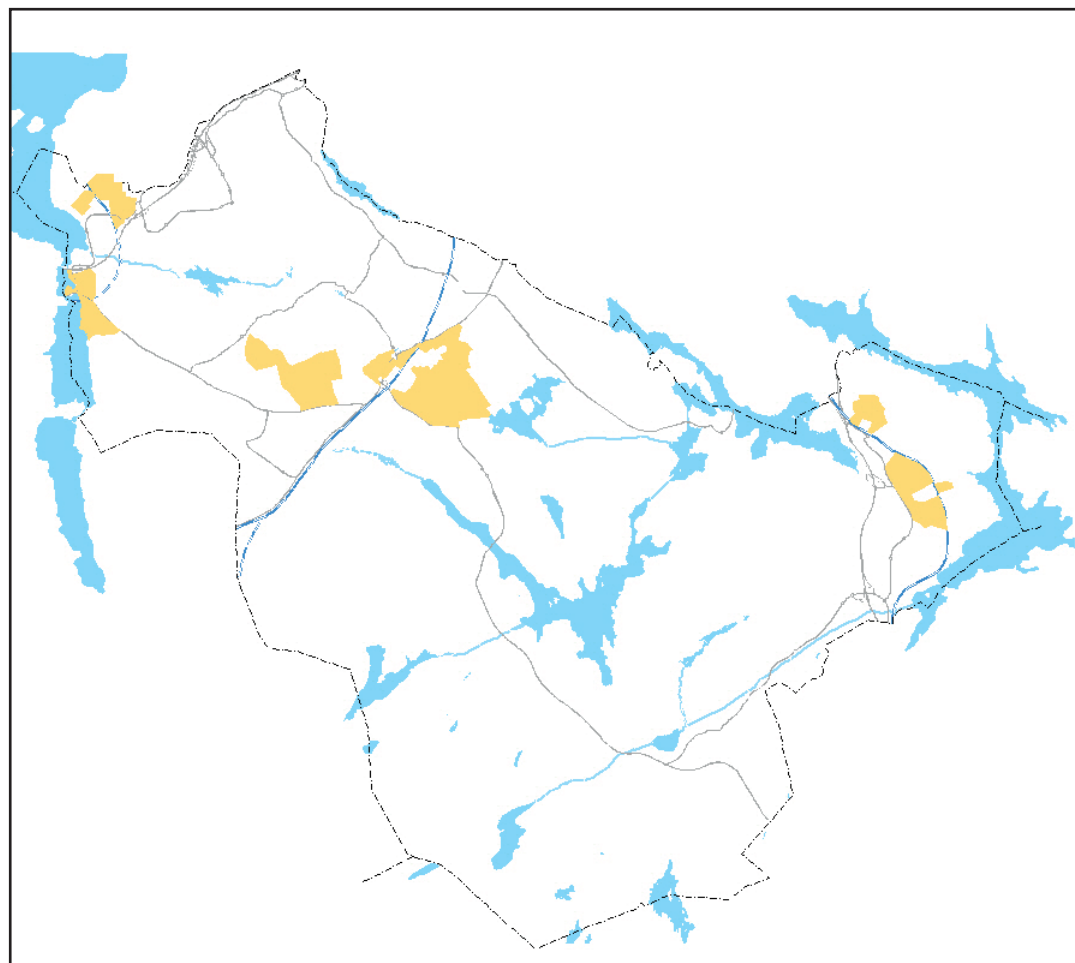
2. Centrala zoner främst med bostadsbebyggelse

Dessa delar är också centralt belägna områden, ofta i direkt anslutning till den centrala zonen som ytterligare en årsring. Denna zon består till största delen av flerbostadshusområden som t ex Vårby Gård, Masmo, Fullersta Gård. Områdena kännetecknas av bebyggelse i flera våningar och halvoffentliga gårdar.

Denna zon gestaltas med ett enkelt och modernt uttryck som fungerar i både nybyggda områden och 1980-1990-tals områden.

Vistaberg, exempel från den centrala bostadszonen där bebyggelsen inte är fullt så hög som i samma zon på andra platser.

Exempel på lämplig utrustning:

Sittplatser: *Taberg (Hags), Sjöstad (Nola)*

Papperskorgar: *Ellipse (Hags), Runar eller Jakob (Vestre)*

Cykelställ: *Bågen (Nifo Lappset)*

Pollare: *Mölndal (Nola)*

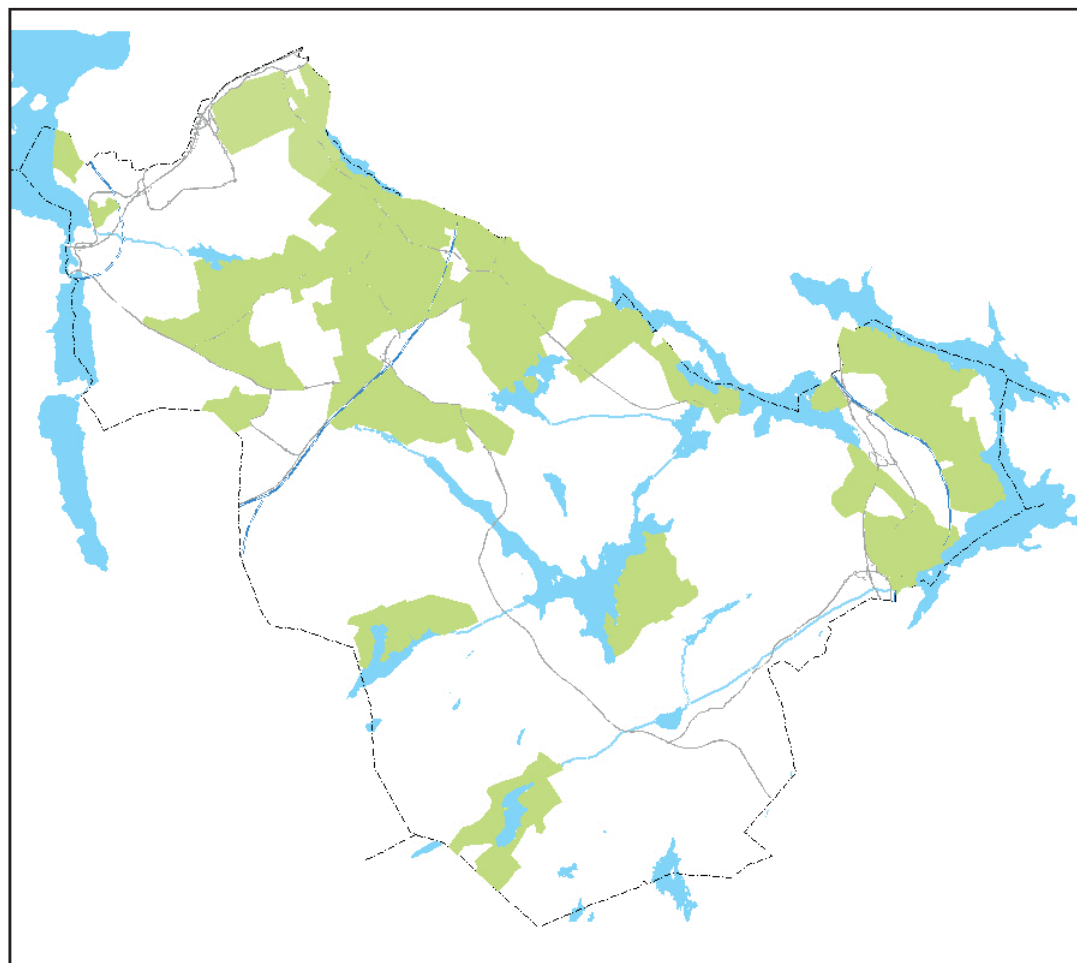
3. Villa- och radhuszonen

Denna zon innefattar mindre tätbebyggda bostadsområden och är den zon som dominerar. Zonen innefattar även gång- och cykelvägar och natur-områden. Bebyggelsen består av villor, radhus eller mindre fritidshus med inbördes olika karaktär.

Här är önskvärt att använda utrustning med mer robust karaktär. Denna zon gestaltas med enklare material än zon 1 men på ett sätt som skapar enhetlighet i de ganska variationsrika miljöerna. Småskalighet och omsorgsfull gestaltning av gaturummen efterströvas så att intimiteten bibehålls. För att skapa mer småskalighet används t.ex. inte för höga belysningsstolpar.

Miljöbild från bostadszonen

Exempel på lämplig utrustning:

Sittplatser: *Pixbo (Hags)*, *Gripenberg (Hags)*

Papperskorgar: *Ellipse (Hags)*, *Jakob (Lappset)*, *Otto (Jansson & Partner AB)*

Cykelställ: *Bågen (Nifo Lappset)*, *Publicus (Smekab)*

Pollare: *Gummipollare*

FÄRG

Riktlinjer för färgval

Utrustningen i Huddinges offentliga miljö bör ha en enhetlig, samordnad färgsättning med ett fåtal kulörer för att binda samman utemiljön. Neutrala färger som svart och grått är att föredra eftersom de fungerar ihop med omgivningen och inte är för framträdande. Standardkulören bör väljas och antalet begränsas.

Färgvalet har betydelse för människor med synnedsättning. En konsekvent färgsättning liksom användandet av kontrastverkan ljus-mörkt underlättar för synsvaga att ta sig fram i gatu- och parkmiljöer.

Varmförzinkade metalledar bör vara målade av miljöskäl eftersom varmförzinkat stål avger mycket zink till dagvatten. Färgen kan även fungera som rotskydd.

Markbeläggning som t.ex. betongplattor, gatsten och kantstöd ska vara i gråa nyanser. Rött kan väljas i vissa miljöer.

Färgmatchade skyltar

Smågatsten

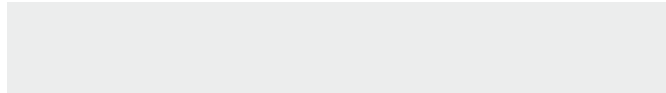

Betongplattor

Grus

FÖRESLAGNA KULÖRER OCH ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN

RAL 9000

RAL 7035

RAL 7023

NCS 5040-Y80R

RAL 9005

Färgklassificering

Färger klassificeras allmänt enligt två olika system; NCS och RAL.

NCS-systemet används t ex av färghandeln och för att beskriva byggnadsfärger.

RAL-systemet används vanligen vid pulverlackering av metall.

Systemen är tyvärr inte direkt överförbara.

KONST

Riktlinjer för konst i offentliga miljöer

I dagsläget finns endast sparsamt med kommunalägd konst i offentlig utemiljö. Relativt mycket konst finns dock på kvartersmark som exempelvis ägs av Huga Fastigheter AB.

Det estetiska värdet i det offentliga rummet ökas med konst i samklang med god arkitektur. Konsten hjälper till att stärka en byggnads eller ett områdes identitet. Nya platser att trivas på och som kan väcka tankar över bör skapas kontinuerligt. Den offentliga konsten är mycket viktig då den finns tillgänglig för alla oavsett tidpunkt och ärende. På sikt bör mer konst placeras ut i den offentliga utemiljön. Skeppssmyreparken är ett exempel där konstnärlig utsmyckning ritades in vid upprustningen 2012.

Konstverket i Skeppssmyreparken

Tunnelbanatorget Masmo, Vårby Haga, Foto Olof Thiel

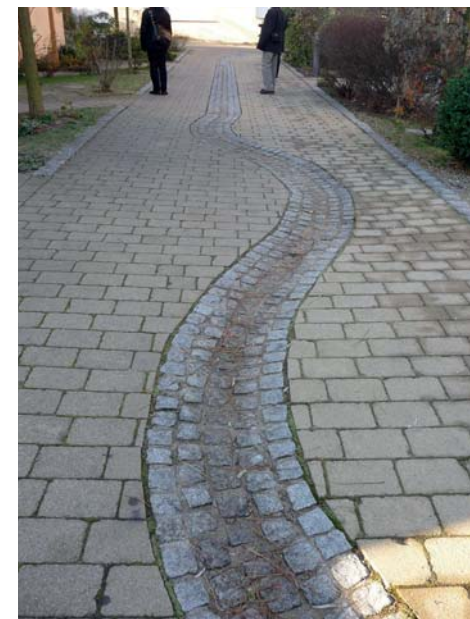
Konstverket Fossil av Sam Westerholm i rulltrappshuset i Flemingsberg.

DAGVATTEN

Riktlinjer för hantering av dagvatten

Hantering av dagvatten kan ske på olika sätt. På rätt plats och med rätt förutsättningar kan dagvattenhanteringen utformas på ett estetiskt tilltalande sätt och utgöra ett positivt inslag i gatumiljön. Synliggörande av dagvatten i den fysiska miljön har även andra kvaliteter; biologiska och pedagogiska värden kan också tillföras den urbana miljön.

Dagvattenlösningens utformning bör fungera gestaltningsmässigt bra ihop med den övriga miljön. I en stadsmässig miljö bör en dagvattenkanal få ett stramt, hårdgjort utseende med fokus på funktion, medan den i en park kan gestaltas med öppna dagvattenlösningar.

Gestaltad öppen dagvattenhantering och dagvattenkanal i hårdgjord miljö

KÄLLOR

- Banverket, Boverket, (utgåva 2, 2007).
TRAST - Trafik för en attraktiv stad, Vägverket, Sveriges kommuner och landsting
- Gatu- och fastighetskontoret Stockholms stad (2003) *Träd i Stockholm, En guide till stadens träd och deras betydelse för vår miljö*
- Gatu- och fastighetskontor (1995) *Trädplan för Stockholm, Policy del I och II, Stockholms*
- Gatu- och trafikavdelningen Huddinge (2016) *Cykelplan för Huddinge*
- Huddinge kommun (2001) *Översiktsplan för Huddinge 2000*
- Huddinge byggnadsnämnd (2001) *1900-talsarkitektur i Huddinge*
- Huddinge kommun (2004) *Trafiknäts- och gatubildsanalys*
- Malmö stads gatukontor (2006) *Gatusektioner, Råd och exempelvid utformning av gatumiljöer*
- Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Huddinge kommun (2009). *Handbok, gatukontoret*
- Samhällsbyggnadsförvaltningen Sundbybergs stad (1998). *Gestaltningprogram för offentlig miljö i Sundbyberg*
- Skönhetsrådet (1996). *Hörningsnäs - en kulturmiljö i Huddinge*
- Skönhetsrådet. *Belysningsprogram för Huddinge.*
- Skönhetsrådet (1998) *Mellansjö en kulturmiljö i Huddinge*
- Skönhetsrådet (1996) *Segersminne*
- Solna stad (2007) *Gestaltningprogram för Solna Stads offentliga miljöer*, Stadsbyggnadsförvaltningen
- Stad & Land (1998) *Stadsträd från A till Z*
- Stockholms läns Museum (2004). *Huddinge reviderad kulturmiljöinventering*, Rapport 2003:20
- Stockholm stad (2008) *Växtbäddar i Stockholms stad- en handbok.*
- Svenska kommunförbundet (2003). *Träd i stadsmiljö. Goda exempel för fler och friskare träd i stadsmiljö.*
- SWECO VBB (2006) *Gatutyper -en exempelsamling, fördjupningsprojekt inom TRAST, Kommunförbundet*
- Trafikkontoret Stockholm (2007). *Cykelparkering i staden, Utformning av cykelparkeringar i Stockholm,*
- Vägar och gators utformning VGU, Sektion tätort - gaturum, Vägverket och Svenska Kommunförbundet, http://www.vv.se/templates/page3____8151.aspx